

Správa o výsledku kontroly účtovných a finančných výkazov vo vzťahu k vykázaným výsledkom hospodárenia ostatných subjektov verejnej správy za rok 2009 v Úrade Prešovského samosprávneho kraja

Kontrola bola vykonaná v súlade s Plánom kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2010.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť správnosť, zákonnosť a spoľahlivosť vykazovaných súm v účtovných a finančných výkazoch k 31.12.2009, ktoré boli podkladom pre hodnotenie výsledkov hospodárenia ostatných subjektov verejnej správy za rok 2009.

Predmetom kontrolnej akcie bolo zhodnotiť pôsobnosť, špecifiká, hlavné úlohy samosprávneho kraja, rozpočet samosprávneho kraja, štruktúru majetku a zdrojov jeho financovania, preverenie informácií a údajov uvedených v účtovných a finančných výkazoch.

Kontrola bola vykonaná v Úrade Prešovského samosprávneho kraja, (ďalej len „ÚPSK“) za obdobie roka 2009.

Počas výkonu kontroly bolo zistené

1. Pôsobnosť, špecifiká, hlavné úlohy samosprávneho kraja

Prešovsky samosprávny kraj (ďalej len „PSK“) je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Územný obvod samosprávneho kraja je zhodný s územným obvodom kraja. Samosprávny kraj je právnická osoba, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami, zabezpečuje a chráni práva a záujmy svojich obyvateľov. Samosprávnemu kraju možno vo veciach územnej samosprávy ukladať povinnosti a obmedzenia len zákonom a na základe medzinárodnej zmluvy. Orgány samosprávneho kraja sú zastupiteľstvo samosprávneho kraja (ďalej len „ZPSK“) a predseda samosprávneho kraja (ďalej len „predseda“).

2. Rozpočet samosprávneho kraja

Rozpočet PSK pre rok 2009 bol zostavený v súlade s ustanovením § 10 zákona NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“). Zmeny rozpočtu v priebehu roka 2009 boli vykonávané v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ako aj v súlade so zákonom NR SR č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“), Zásadami rozpočtového procesu PSK v platnom znení a v súlade s platnými uzneseniami ZPSK.

V priebehu roka 2009 bolo realizovaných 12 úprav rozpočtu PSK, z toho v piatich prípadoch v súlade s uzneseniami ZPSK, v šiestich prípadoch v súlade s ustanovením § 14 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a v jednom prípade na základe rozhodnutia predsedu PSK, pričom táto právomoc bola delegovaná ZPSK v zmysle platných Zásad rozpočtového procesu PSK.

Schválený bežný rozpočet pre rok 2009 bol zostavený ako prebytkový a kapitálový ako schodkový. Príjmy rozpočtu PSK pre rok 2009 boli plnené z daňových príjmov, nedaňových príjmov, z grantov a transferov poskytnutých zo štátneho rozpočtu (ďalej len „ŠR“) z rozpočtu Európskej únie (ďalej len „EÚ“) a z mimorozpočtových príjmov (ďalej len MMR) v súlade s ustanovením § 23 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Z celkového plnenia príjmov bežné príjmy predstavovali 86 % podiel, kapitálové príjmy 2 % podiel a finančné operácie 12 % podiel.

Rozpočet bežných príjmov bol prekročený celkom v rámci daňových príjmov aj nedaňových príjmov, granty a transfery neboli naplnené. Kapitálové príjmy v roku 2009 boli plnené z vlastných príjmov PSK dosiahnutých z predaja majetku, z kapitálových grantov a transferov, ako sú zdroje štátnej dotácie a finančné prostriedky na realizáciu projektov a z MMR.

Čerpanie rozpočtu bežných a kapitálových výdavkov v roku 2009 bolo uskutočňované podľa zdrojov financovania, kryté vlastnými prostriedkami PSK, finančnými prostriedkami zo ŠR, mimorozpočtovými finančnými prostriedkami a prostriedkami poskytnutými z EÚ a ŠR na financovanie projektov.

3. Zhodnotenie štruktúry majetku a zdrojov jeho financovania

Účtovná závierka kontrolovaného subjektu v zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“) a Opatrenia Ministerstva financií SR zo 17. decembra 2008 č. MF/27059/2008-311, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Ministerstva financií SR z 8. novembra 2007 č. MF/20414/2007 – 31, ktorým sa ustanovuje usporiadanie, obsahové vymedzenie, spôsob, termín a miesto predkladania informácií z účtovníctva a údajov potrebných na účely hodnotenia plnenia rozpočtu verejnej správy obsahovala účtovné výkazy t.j. súvahu, ktorá zobrazovala štruktúru aktív a pasív, ako je neobežný majetok, obežný majetok, zdroje krytia majetku, pohľadávky, záväzky PSK a pod., ďalej výkaz ziskov a strát a poznámky a bola spracovaná v súlade s citovanými predpismi.

3.1 Proces obstarania, evidencie, vyradenia majetku

PSK k 31.12.2009 vykazoval majetok v celkovej sume 207 058 tis. Eur, pričom v porovnaní so stavom na začiatku účtovného obdobia, t.j. k 01.01.2009 došlo k jeho zvýšeniu o 4 963 tis. Eur.

ÚPSK zaznamenal v rámci dlhodobého majetku vo vlastníctve zníženie stavu majetku oproti stavu ku koncu kontrolovaného účtovného obdobia v sume 5 528 tis. Eur. Najvýraznejší pokles bol zaznamenaný v rámci dlhodobého finančného majetku (ďalej len „DFM“) z dôvodu vyčíslenia oceňovacích rozdielov, predaja akcií obchodnej spoločnosti a likvidácie obchodnej spoločnosti v ktorých mal PSK majetkový podiel. Dlhodobý nehmotný majetok (ďalej len „DNM“) bol znížený a to predovšetkým z titulu vyradenia prebytočného a neupotrebitelného majetku (vyradenie počítačov a s tým súvisiaceho softvérového príslušenstva). V rámci dlhodobého hmotného majetku (ďalej len „DHM“) bol zaznamenaný nárast, a to najmä z obstarania investícií a nákupu hardvérového zariadenia. Pokles majetku bol zaznamenaný u stavieb a to z titulu ich predaja.

3.2 Významné položky vykazované v oblasti pohľadávok a záväzkov

Pohľadávky vykázané k 31.12.2009 v sume 3 239 tis. Eur boli oproti stavu k 01.01.2009 nižšie o 416 tis. Eur. V priebehu sledovaného obdobia došlo k predpisaniu nových pohľadávok, k splateniu existujúcich a k odpísaniu nevymožiteľných pohľadávok ÚPSK a organizácií v pôsobnosti PSK v zmysle Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom PSK.

ÚPSK evidoval ku koncu účtovného obdobia pohľadávky z nedaňových príjmov v sedemnástich prípadoch v celkovej sume 413 tis. Eur, v tom pohľadávky po lehote splatnosti dlhšej ako 1 rok boli evidované v dvanástich prípadoch v sume 412 tis. Eur. V piatich prípadoch pohľadávky v sume 1 tis. Eur boli evidované s dobou splatnosti do jedného roka. Pohľadávky po lehote splatnosti boli vo väčšine prípadov vymáhané prostredníctvom súdneho, prípadne exekučného konania a neboli uhradené kvôli platobnej neschopnosti odberateľov, prípadne boli dohodnuté splátkové kalendáre.

V štyroch prípadoch kontrolovaný subjekt nepostupoval v súlade s ustanovením § 10 ods. 1 Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom PSK, keď pri hospodárení s pohľadávkami samosprávneho kraja nezabezpečil, aby všetky povinnosti dlžníka boli včas a riadne splnené, prípadne, aby sa pohľadávka včas uplatnila na príslušných orgánoch. Tým, že PSK nezabezpečil včasné uplatnenie svojich práv alebo oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi, nepostupoval v súlade s ustanovením § 7 ods. 2, písm. b) zákona č. 446/2001 Z. z. o majetku vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov.

Kontrolou bolo zistené, že v rámci bežných transferov bola poskytnutá aj účelová dotácia pre neinvestičný fond NEFO PSK, n.f. (ďalej len „prijímateľ“) v sume 796 654,05 Eur a zaevidovaná pohľadávka v sume 30 870,34 Eur.

Kontrolovaný subjekt realizoval na základe uzatvorenej zmluvy o poskytnutí finančných prostriedkov na rok 2008 (bežné výdavky podľa ustanovenia § 8 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách) dňa 01.12.2008 bežný transfer pre prijímateľa v sume 796 654,05 Eur. Prijímateľ nedodrжал termín predloženia vyúčtovania poskytnutej dotácie, čo nebolo v súlade s uzavretou zmluvou. Nevyčerpanú dotáciu vo výške 40 573,96 Eur prijímateľ vrátil na účet PSK až dňa 17.04.2009. Prijímateľ bol oprávnený v zmysle uznesenia ZPSK zo dňa 19.02.2008 použiť finančnú čiastku maximálne v sume 7 634,60 Eur na výdavky súvisiace so správou fondu, pričom kontrolovaný subjekt zistil, že na krytie týchto výdavkov bola použitá suma 38 139,81 Eur. Prijímateľ tým, že nepredložil doklady, porušil zmluvné podmienky. ÚPSK následnou kontrolou bankových výpisov zistil, že dňa 04.12.2008 prijímateľ poskytol na verejné obstarávanie inému subjektu sumu 30 870,34 Eur. Vyúčtovanie na uvedenú sumu nebolo predložené, čím zo strany prijímateľa došlo k porušeniu uzavretej zmluvy.

Na základe vyššie uvedených skutočností, bolo nekompletné vyúčtovanie poskytnutej dotácie za rok 2008 odstúpené Útvaru hlavného kontrolóra PSK za účelom vykonania následnej finančnej kontroly. Do času začatia výkonu kontroly NKÚ SR následná kontrola vyúčtovania poskytnutej dotácie Útvarom hlavného kontrolóra PSK nebola ukončená.

Kontrolou bolo zistené, že prijímateľ, ktorý bol zriadený PSK a dostával od neho dotácie, neplnil si základné povinnosti vyplývajúce zo zmluvy a nepredložil vyúčtovanie dotácie v zmluvne dohodnutom termíne. Zo strany kontrolovaného subjektu došlo k porušeniu ustanovenia § 8 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy tým, že poskytnutá dotácia nebola zúčtovaná v príslušnom rozpočtovom roku.

Podobný prípad bol zistený aj pri kontrole NKÚ SR v ÚPSK vykonanej v roku 2007, keď prijímateľ nevyúčtoval rozdiel poskytnutej dotácie v sume 36 148,18 Eur¹ (1 089 000,00 Sk).

Kontrolou bolo zistené, že tento rozdiel nebol od prijímateľa vymáhaný, ale do ZPSK bol predložený návrh na upustenie od vymáhania a následného odpísania pohľadávky vo výške 36 148,18 Eur (1 089 000,00 Sk). Návrh bol schválený ZPSK dňa 08.09.2009.

PSK k 31.12.2009 vykazoval záväzky celkom v sume 74 638 tis. Eur. Porovnaním celkového stavu záväzkov k 31.12.2009 so stavom na začiatku účtovného obdobia, t.j. k 01.01.2009 došlo k jeho zvýšeniu o 4 878 tis. Eur.

4. Preverenie informácií a údajov uvedených v účtovných a finančných výkazoch

4.1 Správnosť, zákonnosť a spoľahlivosť účtovania skutočností o účtovných prípadoch a výsledkoch hospodárenia

Inventarizačné zápisy vypracované vo forme záznamu z riadnej inventarizácie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, dlhodobého drobného majetku a majetku v operatívno-technickej evidencii neobsahovali výsledky vyplývajúce z porovnania skutočného stavu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov s účtovným stavom, čo nebolo v súlade s ustanovením § 30 ods. 3 písm. b) zákona o účtovníctve.

Kontrolou bolo zistené, že pri zisťovaní skutočného stavu pozemkov nebola vykonaná dokladová inventúra zvlášť, ale stav pozemkov bol evidovaný spolu na inventúrnom súpise DHM a vykonával sa v rámci fyzickej inventúry, čo nebolo v súlade s ustanovením § 30 ods. 1 zákona o účtovníctve.

Tým, že inventúrne súpisy neobsahovali deň začatia inventúry a deň skončenia inventúry, kontrolovaný subjekt nepostupoval v súlade s ustanovením § 30 ods. 2 písm. b) zákona o účtovníctve a zároveň tým, že nevyhotovil inventarizačné zápisy nepostupoval v súlade s ustanovením § 30 ods. 3 zákona o účtovníctve.

V šiestich prípadoch v sume 391 tis. Eur boli neoprávnené tvorené opravne položky k združeným investíciám, čím kontrolovaný subjekt nepostupoval v súlade s ustanovením § 15 ods. 1 Opatrenia MF SR č. MF/16786/2007-31 z 8. augusta 2007, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky (ďalej len „postupy účtovania“) a v súlade s ustanovením § 26 ods. 3 zákona o účtovníctve.

4.2 Kontrola plnenia príjmov a čerpania bežných a kapitálových výdavkov

Kontrolou bolo zistené, že v troch prípadoch neboli zaradené združené investície do majetku v celkovej sume 431 tis. Eur, čo nebolo v súlade s ustanovením § 25 ods. 1 postupov účtovania a ani s ustanovením § 8 ods. 1 a ods. 3 zákona o účtovníctve.

---

¹ Všetky sumy v správe sú prepočítané konverzným kurzom 1 Eur = 30,1260 SKK

V oblasti poskytovania dotácie bolo zistené, že v jednom prípade neboli dodržané zmluvné podmienky, keď príjemca dotácie doručil vyúčtovanie v sume 4 000,00 Eur oneskorene.

4.3 Kontrola príjmových a výdavkových finančných operácií

Súčasťou rozpočtu pre rok 2009 podľa ustanovenia § 10 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy boli aj finančné operácie, ktorými sa vykonávali prevody prostriedkov z peňažných fondov, realizovala sa návratnosť zdrojov financovania, ich splácanie a obstarávanie majetkových účastí.

Po vyrovnaní schodku rozpočtu finančnými operáciami, vykonaní odvodu prostriedkov do ŠR a prevodu nevyčerpaných prostriedkov z minulých rokov (účelové prostriedky štátu a EÚ a prostriedky z projektov) bol zostatok finančných prostriedkov samosprávneho kraja ku koncu rozpočtového roka v objeme + 4 550,69 tis. Eur. V uvedenom objeme boli zahrnuté aj nevyčerpané prostriedky zo zdrojov PSK pridelené v roku 2009 na financovanie investičných akcií samosprávneho kraja.

Zhrnutie

- Rozpočet PSK pre rok 2009 bol zostavený v súlade s ustanovením § 10 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.
- Zmeny rozpočtu v priebehu roka 2009 boli realizované v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ako aj v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy, Zásadami rozpočtového procesu PSK a v súlade s platnými uzneseniami ZPSK.
- Príjmy celkom v hodnotenom období dosiahli sumu 173 682 tis. Eur, čo k schválenému rozpočtu 150 304 tis. Eur predstavovalo plnenie 115,55 % a k upravenému rozpočtu 173 954 tis. Eur predstavovalo plnenie 99,84 %. Z celkového plnenia príjmov bežné príjmy predstavovali 86 % podiel, kapitálové príjmy 2 % podiel a finančné operácie 12 % podiel.
- Výdavky boli naplnené v sume 167 445 tis. Eur, čo k upravenému rozpočtu 173 954 tis. Eur plnenie predstavovalo 96,26 % a k schválenému rozpočtu 150 304 tis. Eur plnenie predstavovalo 111,40 %.
- Plánovaný počet zamestnancov podľa organizačnej štruktúry bol 196 zamestnancov, avšak ku koncu sledovaného obdobia bol vykázaný podstav o – 14 zamestnancov.
- Porovnaním majetku so stavom na začiatku účtovného obdobia, t. j. k 01.01.2009, ktorého celková hodnota predstavovala 202 095 tis. Eur, došlo k jeho zvýšeniu celkom o 4 963 tis. Eur, z toho DNM bol znížený o – 454 tis. Eur, DHM bol zvýšený o +15 849 tis. Eur a DFM bol znížený o – 10 432 tis. Eur.
- PSK ku koncu sledovaného obdobia vykazoval pohľadávky spolu v sume 3 239 tis. Eur, z toho za rozpočtové organizácie 1 077 tis. Eur, za príspevkové organizácie 1 668 tis. Eur a ÚPSK 494 tis. Eur (po odpočítaní opravnej položky 363 tis. Eur).
- Kontrolovaný subjekt v štyroch prípadoch nepostupoval v súlade s ustanovením § 10 ods. 1 Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom PSK, keď pri hospodárení s pohľadávkami nezabezpečil, aby všetky povinnosti dlžníka boli včas a riadne splnené, prípadne, aby sa pohľadávka včas uplatnila na príslušných orgánoch, čím nepostupoval v súlade s ustanovením § 7 ods. 2 písm. b) zákona o majetku vyšších územných celkov.

- Prijímateľ dotácie neplnil základné povinnosti vyplývajúce zo zmluvy tým, že nepredložil vyúčtovanie na sumu 30 870,34 Eur v zmluvne dohodnutom termíne. Kontrolovaný subjekt poskytnutú dotáciu nezúčtoval v príslušnom rozpočtovom roku.
- Inventarizačné zápisy vypracované vo forme záznamu z riadnej inventarizácie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, dlhodobého drobného majetku a majetku v operatívno-technickej evidencii neobsahovali výsledky vyplývajúce z porovnania skutočného stavu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov s účtovným stavom.
- Boli nesprávne inventarizované pozemky (spolu s DHM na inventúrnom súpise).
- Na inventúrnych súpisoch záväzkov a súvahových účtoch nebol uvedený dátum začatia, ukončenia a deň vykonania inventúry.
- Kontrolovaný subjekt nesprávne účtoval o zrušení rezerv.
- Boli neoprávnene tvorené opravné položky k združeným investíciám v sume 391,9 tis. Eur.
- V troch prípadoch neboli zaradené združené investície do majetku v celkovej sume 431 tis. Eur.
- V jednom prípade neboli dodržané zmluvné podmienky, keď príjemca dotácie oneskorene doručil vyúčtovanie v sume 4 000,00 Eur.
- Kontrolovaný subjekt na odstránenie zistených nedostatkov prijal 10 opatrení.

Návrh odporúčaní na riešenie zistených nedostatkov:

NKÚ SR na základe výsledkov vykonanej kontroly odporúča kontrolovanému subjektu venovať zvýšenú pozornosť uzatváraniu a dodržiavaniu zmluvných podmienok pri financovaní investičných akcií, vymáhaní pohľadávok a vykonávaní inventarizácie.